

Nieuwe maatregelen schooljaar 2019-2020

MEERDERE ONDERWIJSNIVEAUS

Inschrijvingsrecht

(basisonderwijs en secundair onderwijs)

Het nieuwe decreet inschrijvingsrecht treedt in werking op 1 september 2019 voor de **inschrijvingen voor schooljaar 2020-2021**. De aanmeldingen voor de inschrijvingen voor schooljaar 2020-2021 zullen dus volgens de nieuwe regelgeving verlopen.

Een school die leerlingen wil kunnen weigeren op basis van capaciteit, wordt verplicht de inschrijvingen te organiseren via een **digitale aanmeldingsprocedure**. Voor **basisscholen die geen capaciteitsprobleem hebben** en die weten dat ze niet zullen weigeren op basis van capaciteit, wordt het inschrijvingsgebeuren sterk vereenvoudigd. Capaciteiten en vrije plaatsen bepalen vervalt, net als de verplichting om de dubbele contingentering toe te passen binnen LOP-gebied. De basisscholen bepalen autonoom wanneer ze starten met inschrijven en er zijn geen aparte periodes meer voor de voorrangsgroepen.

Basisscholen die wel leerlingen willen kunnen weigeren, worden verplicht om aan te melden binnen de centraal bepaalde tijdslijn en gebruik te maken van de dubbele contingentering. Voor alle scholen die aanmelden, starten de aanmeldingen op **2 maart 2020** en eindigen op **31 maart 2020**. Uiterlijk **30 april 2020** wordt het resultaat van de aanmeldingen bekend gemaakt. De inschrijvingen van aangemelde leerlingen die gunstig geordend zijn, starten op **4 mei 2020** en eindigen op **26 mei 2020**. De vrije inschrijvingen starten op **29 mei 2020**.

De stap naar aanmelden wordt voor hen ook vereenvoudigd door de opmaak van **standaarddossiers**. Scholen die niet aanmelden kunnen de inschrijvingen ten vroegste starten op 1 september 2019. De regeling rond dubbele inschrijvingen, voor het basisonderwijs, ingevoerd via Onderwijsdecreet XXVIII (2018), wordt geoptimaliseerd.

Voor de **secundaire scholen** wordt één centrale tijdslijn voorzien, zowel voor aanmeldende als niet-aanmeldende scholen. De aanmeldingen starten op **30 maart 2020** en eindigen op **24 april 2020**. Uiterlijk **20 mei 2020** maak je het resultaat van de aanmeldingen bekend. De inschrijvingen starten voor alle scholen op **25 mei 2020**.

Alle aanmeldende scholen gebruiken hetzelfde standaardalgoritme (ordening op toeval met optimalisatie) om leerlingen te ordenen en toe te wijzen. De **dubbele contingentering wordt geschrapt**. Scholen die dat wensen kunnen tot maximum 20 procent voorrang geven aan een of meerdere ondervertegenwoordigde groepen. De stap naar aanmelden wordt vereenvoudigd doordat het aanmeldingsdossier wordt vervangen door het louter melden van de beslissing tot

aanmelden. Daarnaast kan de Vlaamse Regering capaciteitsregio's bepalen, waarbij alle scholen in die regio verplicht worden tot digitaal aanmelden.

Tot slot wordt ook in het secundair onderwijs vanaf de inschrijvingen voor schooljaar 2020-2021 een **einde gesteld aan dubbele inschrijvingen** door het principe dat een latere inschrijving steeds een eerdere inschrijving overschrijft. Hiertoe is een tijdige en correcte registratie in Discimus cruciaal. Scholen moeten voortaan een inschrijving – en het tijdstip waarop die plaatsvond - binnen de 7 kalenderdagen in Discimus registreren. Alleen op die manier kunnen dubbele inschrijvingen snel gedetecteerd worden.

Een school die ervoor kiest niet aan te melden en dus alle leerlingen in te schrijven, kan op basis van **onvoorziene omstandigheden** uitzonderlijk toch leerlingen weigeren op basis van capaciteit na een ventielprocedure bij de Commissie inzake Leerlingenrechten (CLR). Wanneer de CLR oordeelt dat er geen sprake is van onvoorziene omstandigheden, wordt de school toch verplicht de leerlingen in te schrijven.

Voor de **scholen in Brussel** wordt het voorrangsperscentage voor kinderen van wie minstens één ouder het Nederlands in voldoende mate machtig is, verhoogd van 55% naar 65%. Voor het eerste jaar van het secundair onderwijs komt er een nieuwe voorrangsgroep bij van 15%, voor leerlingen die 9 jaar Nederlandstalig basisonderwijs hebben gevolgd én die zich niet hebben aangemeld binnen de vorige voorrangsgroep.

Voor het **buitengewoon basis- en secundair onderwijs** is er ook een nieuw inschrijvingsrecht dat van start gaat op 1 september 2019 voor de inschrijvingen voor schooljaar 2020-2021. Hieronder worden de grote lijnen van het nieuwe inschrijvingsrecht voor het buitengewoon onderwijs opgesomd:

- **Startdatum voor álle** (aanmeldende en niet-aanmeldende) scholen buitengewoon onderwijs in Vlaanderen wordt bepaald door de Vlaamse regering. Voor de inschrijvingen voor 2020-2021 is dat 22 april 2020.
- **Voorrangsgroepen:** broers en zussen, kinderen van ouders die personeelslid zijn, leerlingen die gebruik maken van (semi-) internaat (maximum 50% van de capaciteit).
- **Orderingscriterium:** afstand tussen school en domicilieadres van de leerling.
- Geweigerde leerlingen worden doorgestuurd naar AGODI. Binnen 21 dagen wordt **platformoverleg** met alle relevante actoren samengeroepen. Binnen 30 dagen formuleert het platform een alternatief voorstel tot inschrijving aan de ouders.

Meer informatie: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/inschrijvingen-2020-2021-gewoon-en-buitengewoon-onderwijs>

Hervorming en versterking lerarenopleidingen

(alle onderwijsniveaus)

Om de job van leraar aantrekkelijker te maken is het belangrijk om een **sterke lerarenopleiding** te hebben in Vlaanderen.

De Vlaamse Regering versterkte de lerarenopleidingen op het vlak van vakinhoud, vakdidactiek, klasmanagement en omgaan met diversiteit en de grootstedelijke context en creëert ook nieuwe opleidingen.

Daarnaast worden de bestaande lerarenopleidingen hervormd tot **zes nieuwe lerarenopleidingen**:

- Een educatieve graduaatsopleiding in het secundair onderwijs, in een onderwijsvak, specifiek voor leraren voor technische en praktische vakken.
- Een educatieve bacheloropleiding in het kleuteronderwijs.
- Een educatieve bacheloropleiding in het lager onderwijs.
- Een educatieve bacheloropleiding in het secundair onderwijs, met keuze van 2 vakken.
- Een educatieve masteropleiding in het secundair onderwijs, met keuze van 1 of meerdere vakdidactieken.
- Een educatieve masteropleiding in de kunsten, met keuze van 1 of meerdere vakdidactieken.

Vanaf 2019 zal ook in elke lerarenopleiding **zowel een traject voor generatiestudenten als een traject voor zij-instromers** worden aangeboden. Het traject voor zij-instromers moet maximaal aangepast worden aan de wensen van deze doelgroep. Hier kan bijvoorbeeld gedacht worden aan lessen die 's avonds of in het weekend worden georganiseerd, meer mogelijkheden voor afstandsonderwijs, verschillende locaties waar de opleiding aangeboden kan worden, enz.

Met deze maatregelen **krijgen meer mensen de kans om een lerarenopleiding te volgen**. Iedereen zal vroeger kunnen kiezen om leraar te worden. 18-jarigen die een universitaire opleiding willen volgen, zullen, door de komst van de educatieve masteropleidingen, al vanaf de start van hun opleiding de keuze kunnen maken voor het leraarschap. Er worden ook meer mogelijkheden gecreëerd om een studietoelage te ontvangen en omdat de opleidingen georganiseerd worden door de hogescholen en de universiteiten, zullen er ook meer mogelijkheden zijn op het vlak van sociale voorzieningen.

De **bekwaamheidsbewijzen** worden aangepast, waarbij de link met vakkennis sterker wordt.

Middelen voor coördinatie voor ondersteuningsnetwerken

(basis- en secundair onderwijs)

Ondersteuningsnetwerken krijgen sinds het schooljaar 2018-2019 structurele middelen voor coördinatie. Nieuw vanaf 2019-2020 is dat ze, naast deze structurele middelen voor coördinatie, **maximum 3% van de omkaderingsmiddelen** voor ondersteuning kunnen inzetten voor coördinatietaken.

Nieuw omkaderingsmechanisme voor ondersteuning type 2, 4, 6 en 7

(basis- en secundair onderwijs)

Vanaf september 2019 gaat een **nieuw mechanisme van start voor ondersteuning van scholen gewoon onderwijs** met leerlingen met:

- een verstandelijke beperking (type 2);
- een motorische beperking (type 4);
- een visuele beperking (type 6);
- een auditieve beperking of spraak- of taalontwikkelingsstoornis (type 7).

Elke leerling met een gemotiveerd verslag of verslag genereert een bepaald pakket aan middelen:

- Leerlingen met een **verslag type 2, 4, 6 of 7** in het gewoon onderwijs genereren evenveel omkaderingseenheden en werkingsmiddelen als leerlingen met eenzelfde verslag in het buitengewoon onderwijs.
- Leerlingen met een **gemotiveerd verslag type 2, 4, 6 of 7** genereren per type een bepaald aantal omkaderingseenheden en werkingsmiddelen.

Met het pakket aan middelen kan **zowel onderwijskundige ondersteuning als paramedische ondersteuning** (zoals kinesitherapie, logopedie, ergotherapie) worden ingezet.

De **school voor gewoon onderwijs** kijkt welke leerlingen in aanmerking komen voor ondersteuning, hoeveel omkaderingseenheden de leerlingen met een gemotiveerd verslag en verslag type 2, 4, 6 of 7 genereren en welke ondersteuningsnoden er zijn in de school.

De school gaat in gesprek met de ouders om de ondersteuningsnoden en -vragen van de leerlingen, leerkrachten en het team in kaart te brengen. Ze kiezen samen met welke school of scholen buitengewoon onderwijs ze willen samenwerken voor ondersteuning. Die **keuze is vrij**, kan netoverschrijdend zijn en is onafhankelijk van het ondersteuningsnetwerk van de school.

Scholen gewoon en buitengewoon onderwijs **bekijken samen hoe ze de ondersteuning gaan invullen** op basis van het pakket omkaderingseenheden dat de leerlingen genereren, de ondersteuningsvragen die er zijn en de expertise die de school voor gewoon onderwijs wenst.

Scholen voor gewoon onderwijs stellen hun ondersteuningsvragen aan de scholen voor buitengewoon onderwijs **zo spoedig mogelijk** en bij voorkeur voor 1 september. Zo kan de ondersteuning vanaf 1 september starten of zo snel als mogelijk na de aanmelding. Er zijn **twee teldagen** om omkadering toe te kennen aan de ondersteunende scholen voor buitengewoon onderwijs: 1 oktober en 1 februari.

Schooltoelage wordt ‘Schooltoeslag’

(basisonderwijs, secundair onderwijs en HBO5 Verpleegkunde)

Op 1 januari 2019 is het **Groeipakket** van start gegaan: de vernieuwde kinderbijslag. De huidige schooltoelagen (toelage voor kleuter-, lager en secundair onderwijs) worden vanaf schooljaar 2019-2020 vervangen door de schooltoeslag en worden dus geïntegreerd in dat Groeipakket.

De afdeling Studietoelagen staat vanaf dan enkel nog in voor de studietoelagen voor studenten in het hoger onderwijs. Je moet vanaf schooljaar 2019-2020 dus **geen aanvraag meer indienen** bij de afdeling Studietoelagen. De berekening en uitbetaling van de schooltoeslag zal gebeuren via je uitbetaler van het Groeipakket (het vroegere kinderbijslagfonds).

Ouders die met hun kinderen in Vlaanderen wonen, zullen vanaf schooljaar 2019-2020 hun schooltoeslag niet meer moeten aanvragen. Er wordt optimaal voorzien in een **automatische rechtentoekenning**. Voor een kind dat al gekend is binnen het Groeipakket worden de rechten automatisch onderzocht en toegekend.

Net zoals bij de vroegere schooltoelage blijven de **pedagogische voorwaarden** behouden. Leerlingen uit het basisonderwijs die onvoldoende aanwezig zijn (kleuteronderwijs), of meer dan 29 halve dagen ongewettigd afwezig zijn (lager onderwijs), kunnen het recht op hun schooltoeslag verliezen. Als een kind twee schooljaren na elkaar 30 halve dagen of meer ongewettigd afwezig (lager en secundair onderwijs) of onvoldoende aanwezig (kleuteronderwijs) is, verliest het de toeslag voor het tweede jaar.

Bemiddeling door het CLB bij klachten over redelijke aanpassingen, een verslag of gemotiveerd verslag

(basisonderwijs, secundair onderwijs en CLB)

De Vlaamse Regering keurde op 20 april 2018 de conceptnota over de verdere bijsturing van het M-decreet goed. Eén van de maatregelen hierin is de mogelijkheid tot het inzetten van **onafhankelijke bemiddeling door een CLB-medewerker** voor leerlingen en ouders over het ondersteuningsaanbod voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, een gemotiveerd verslag of verslag. De bemiddeling kan worden ingezet na het volgen van een getrappt model van overleg. Het betrokken CLB moet voor de leerling en de ouders steeds het eerste

aanspreekpunt zijn om te spreken over redelijke aanpassingen, een gemotiveerd verslag of verslag.

Bij **klachten van ouders** over de redelijke aanpassingen op de school voor gewoon onderwijs, wordt eerst de school voor gewoon onderwijs aangesproken door de ouders met ondersteuning van het betrokken CLB. Klachten over de ondersteuning worden opgenomen door het betrokken ondersteuningsnetwerk en de school voor buitengewoon onderwijs. Ook hier ondersteunt het betrokken CLB de ouders. Klachten over een verslag of gemotiveerd verslag worden door de ouders eerst met het betrokken CLB besproken, waarbij de klachtenprocedure van het betreffende CLB wordt gevolgd. De klachtenprocedure van het CLB kan opgevraagd worden bij het betreffende CLB en/of kan opgenomen zijn in het schoolreglement van de school voor gewoon of buitengewoon onderwijs.

Indien na het volgen van voorgaande stappen, er **geen oplossing** gevonden werd en de klacht blijft bestaan, neemt een CLB-medewerker, die geen band heeft met de betrokken leerling of school, een bemiddelende rol op en dit vanuit de netoverstijgende regionale ondersteuningssel. De netoverstijgende regionale ondersteuningcellen moeten in uitvoering van het decreet van 27 april 2018 betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding pas op 1 september 2023 operationeel zijn.

Als laatste stap in het getrappt model van overleg bij klachten kan de **Vlaamse Bemiddelingscommissie** bemiddelen op verzoek van ouders, het CLB of de school als zij het oneens zijn over de noodzaak of de inhoud van een verslag voor toegang tot het buitengewoon onderwijs. De Vlaamse Bemiddelingscommissie is niet bevoegd voor de behandeling van klachten over redelijke aanpassingen, ondersteuning vanuit het ondersteuningsnetwerk en het gemotiveerd verslag.

Toegang tot de laatste versie van het verslag of het gemotiveerd verslag van de leerling voor de betrokkenen bij de begeleiding van de leerling *(basisonderwijs, secundair onderwijs en CLB)*

Een andere maatregel uit de conceptnota is te komen tot de ontwikkeling van een **leerlingenpaspoort** dat vlot toegankelijk is voor alle betrokkenen onder de vorm van een databank met toegangs-, lees-, schrijf- en printrechten waar relevante gegevens van leerlingen op een efficiënte manier verzameld worden.

In het VLOR-advies van 25 januari 2018 over bijstellingen aan het M-decreet, wordt er gesignaleerd dat er onduidelijkheid kan ontstaan over de vraag of een CLB een bepaald verslag heeft opgesteld, bijgestuurd (via een addendum) of opgeheven. Er kan discussie zijn over welke versie de meest recente is. Leerlingen, ouders en scholen zijn afhankelijk van de laatste versie van een verslag of gemotiveerd verslag in functie van het krijgen van ondersteuningsmaatregelen. De regelgeving bepaalt dat de **ouders beschikken over het**

origineel verslag of gemotiveerd verslag tot de leerling is ingeschreven in een school. Bij inschrijving wordt het verslag of gemotiveerd verslag overhandigd aan de school.

In uitvoering van de conceptnota voorziet de regelgeving de mogelijkheid om te werken met een **centraal platform voor CLB-verslaggeving**, zodat elke betrokkene bij de begeleiding en ondersteuning van de leerling steeds over de laatste versie van het verslag of gemotiveerd verslag kan beschikken.

Geïnformeerde toestemming door leerlingen of hun ouders voor vaccinaties CLB (*basisonderwijs, secundair onderwijs en CLB*)

In het verleden was er bepaald dat er voor vaccinaties CLB toestemming moest zijn van de ouders. Voor vaccinaties CLB wordt nu de wet betreffende de rechten van de patiënt gevolgd met de **geïnformeerde toestemming**. Hierbij wordt er niet opgelegd wie de toestemming moet geven. In verschillende situaties kan dit de leerling zijn of de ouders.

De praktijk leert dat ouders toestemming geven en de leerling impliciet toestemming geeft door zich te begeven naar de plaats van vaccinatie, waar het CLB vaccineert. Daarbij kunnen zich verschillende situaties voordoen waarbij de toestemming en het vaccineren **problemen** geeft:

- De **ouders geven toestemming** voor een vaccinatie. De **leerling** die in staat is tot redelijke beoordeling van zijn belangen **weigert** gevaccineerd te worden. Het CLB vaccineert niet. Het CLB informeert de ouders hierover, tenzij de bekwame leerling zich hiertegen verzet. Hier geldt het beroepsgeheim ten aanzien van de ouders. Aan de leerling wordt goed uitgelegd waarom het toch zinvol zou kunnen zijn om de ouders te informeren.
- De **ouders vullen het toestemmingsformulier niet in**. De bekwame **leerling** die in staat is tot redelijke beoordeling van zijn belangen **wil gevaccineerd worden** nadat hij/zij informatie kreeg in een voor hem/haar duidelijke taal. Het CLB kan beslissen om te vaccineren, na toestemming van de bekwame leerling. Het CLB informeert de ouders hierover tenzij de bekwame leerling zich hiertegen verzet. Hier geldt het beroepsgeheim ten aanzien van de ouders. Aan de leerling wordt goed uitgelegd waarom het toch zinvol zou kunnen zijn om de ouders te informeren.
- De **ouders vullen het toestemmingsformulier niet in en de leerling wil niet gevaccineerd worden**. Het CLB vaccineert niet.

Deadline voor aanvragen Kunstkuur vervroegd

(basisonderwijs, secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, hoger onderwijs)

Aanvraagdossiers voor een lokaal samenwerkingsinitiatief tussen academies en scholen moeten vanaf volgend schooljaar **uiterlijk op 15 februari** worden ingediend. De aanvraag gebeurt via de online-aanvraagapplicatie op de site van Kunstkuur.be.

Inspiratiegids voor klasinrichting en scholenbouw

Veel Vlaamse schoolgebouwen zijn niet aangepast aan het leren van de 21ste eeuw. De Vlaamse overheid wil daarom scholen ondersteunen bij het realiseren van leeromgevingen die zo goed mogelijk hun pedagogisch project ondersteunen. In het bijzonder gaat de aandacht naar **innovatieve leeromgevingen voor de ‘21st century skills’**, omdat het hier vaak nog om onbekend terrein gaat. Effectiviteit en haalbaarheid staan voorop: het is de bedoeling dat scholen in nieuwe en bestaande gebouwen tot ruimtelijke ingrepen kunnen komen die de eigen werking ondersteunen en betaalbaar zijn.

Scholen en bouwprofessionals die aan de slag willen gaan met innovatieve leeromgevingen, kunnen gebruik maken van een inspiratiegids, die gebruikt kan worden als een **praktische handleiding**. De gids is het resultaat van een unieke samenwerking tussen onderzoekers van de VUB en architectuurbureau +Research. De auteurs hebben een meervoudige casestudy uitgevoerd in verschillende Vlaamse en Brusselse scholen. In deze casestudy werden verschillende onderzoeksmethoden gecombineerd: literatuuronderzoek, observaties in de school en in klassen, lesobservaties en interviews met leraren.

Op basis van de casestudy werden **24 innovatieve ruimtelijke oplossingen** uitgewerkt die toepasbaar zijn in de Vlaamse context. Voor elk van deze ruimtelijke oplossingen is een informatieve fiche opgesteld. Leerlingen kunnen onder meer aan de slag in ‘de leerstraat’, het ‘Atelier 21’, het ‘fablab’, de ‘instructiezone’ of het ‘forum’. De fiches beantwoorden telkens aan een pedagogische keuze, een bepaald type vaardigheid en de ontwerpmogelijkheden in een schoolgebouw. Daarnaast wordt aangegeven welk traject scholen best doorlopen om tot oplossingen te komen en wat belangrijke voorwaarden voor succes zijn.

De gids bevat ook een reeks **praktijkvoorbeelden**, waarvoor telkens een curriculum vitae is opgemaakt. In dit CV zijn onder andere schoolgegevens terug te vinden en informatie over het pedagogisch project. Daarnaast wordt de fysieke leeromgeving besproken en visueel geïllustreerd. Er wordt een beschrijving gegeven van het transformatieproces dat de school doorliep om tot de huidige fysieke leeromgeving te komen.

U vindt de inspiratiegids [online](#). De onderzoekers hebben dit boek ook uitgegeven bij [ACCO](#): “Inspiratiegids voor klasinrichting en scholenbouw. 21st century skills: de kracht van fysieke leeromgevingen” van Jo Tondeur, Lisa Herman, Marina Berbel, Maruxa Touceda en Joost Vaesen.

Betere loopbaanperspectieven voor starters

(basisonderwijs, secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding)

Een tijdelijk personeelslid heeft vanaf volgend schooljaar recht op **aanvangsbegeleiding** en kan sneller het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur (**TADD**) verwerven.

Recht op aanvangsbegeleiding

Vanaf 1 september 2019 wordt een doorgedreven aanvangsbegeleiding een **recht en een plicht** voor elk tijdelijk personeelslid dat voor bepaalde duur is aangesteld. Door intensieve coaching krijgt een starter de kans geleidelijk te groeien in de job en zo de competenties die hij of zij via een opleiding heeft verworven verder te ontwikkelen in de dagdagelijkse klas- en schoolpraktijk en die waar nodig bij te sturen.

Aanvangsbegeleiding zal daarom ook een **onderdeel van het professionaliseringsplan** uitmaken van elke instelling. Het wordt zo een onderdeel van het professioneel continuüm dat start bij de initiële (leraren-)opleiding van een personeelslid en gedurende de volledige loopbaan doorloopt in een permanente professionalisering.

De **inrichtende macht** draagt in eerste instantie zorg voor de feitelijke ontwikkeling en invulling van de aanvangsbegeleiding, daarbij - net als bij de professionalisering van haar personeelsleden - ondersteund door de pedagogische begeleidingsdiensten. Elke instelling krijgt jaarlijks bijkomende omkadering voor de organisatie en ondersteuning van deze aanvangsbegeleiding.

Sneller TADD

Een tijdelijk personeelslid zal vanaf 1 september 2019 sneller een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur (TADD) kunnen verwerven, namelijk **na ten minste 2 schooljaren** in plaats van na ten minste 3 schooljaren.

Om dit recht op TADD te verwerven zal een personeelslid 580 dagen dienstanciënniteit moeten verwerven, waarvan 400 dagen effectieve prestaties (in plaats van 720 dagen, waarvan 600 effectief gepresteerd). Hierdoor wordt de **'proefperiode' korter maar intenser**.

Op het einde van deze periode moet het tijdelijke personeelslid van zijn eerste evaluator ook nog een **beoordeling** krijgen. Deze beoordeling, samen met de vereiste dagen dienstanciënniteit, vormen de nieuwe voorwaarden voor het recht op TADD.

Als bij de eerste evaluator nog twijfels zijn, kan die een **beoordeling met werkpunten** toekennen die leidt tot uitstel van het recht op TADD. Deze beoordeling met werkpunten heeft tot gevolg dat het tijdelijke personeelslid nog een bijkomende periode van 200 dagen effectieve prestaties moet leveren. Tijdens deze bijkomende periode heeft het personeelslid

recht op een verlengde en gerichte aanvangsbegeleiding. Na het volbrengen van de bijkomende periode verwerft het tijdelijke personeelslid dan het recht op TADD.

Deze nieuwe regels gaan gepaard met **drie billijke overgangsmaatregelen**, die moeten toelaten dat personeelsleden die op het ogenblik van de start van de nieuwe principes op 1 september 2019, onder de voor hen én hun instelling, inrichtende macht of scholengemeenschap meest opportune voorwaarden, het recht op TADD kunnen verwerven. Zo zal een bepaalde groep personeelsleden de volgende schooljaren nog op basis van de ‘oude’ voorwaarden het recht op TADD kunnen verwerven en zullen anderen al onder de nieuwe voorwaarden kunnen doorstromen naar een TADD-aanstelling.

Verhoging van de eindejaarstoelage

(alle niveaus, met uitzondering van de centra voor basiseducatie en de universiteiten)

De eindejaarstoelage wordt beperkt verhoogd op basis van het globaal saldo van de laatst afgesloten cao's, een **eerste keer in 2019 en een tweede keer in 2020**.

Omstandigheidsverlof

(alle onderwijsniveaus, met uitzondering van het hoger onderwijs)

Vanaf 1 september 2019 heeft een personeelslid recht op twee dagen omstandigheidsverlof in plaats van één voor het **huwelijk** en het afleggen van een verklaring van **wettelijke samenwoning**.

Bekwaamheidsbewijzen

(basisonderwijs en secundair onderwijs)

De bekwaamheidsbewijzen worden geactualiseerd. Voornaamste wijziging is de **integratie van de nieuwe benamingen van de lerarenopleidingen** die vanaf 1 september 2019 ingericht worden (educatieve master, educatieve bachelor, educatief graduaat in het secundair onderwijs). Verder zijn er zoals gebruikelijk enkele actualisaties van diplomabenoamingen. Meer informatie vindt u in de omzendbrieven bekwaamheidsbewijzen.

Vlaams opleidingsverlof vervangt het betaald educatief verlof

(personeel private sector – deeltijds kunstonderwijs, hoger onderwijs, volwassenenonderwijs, HBO5 verpleegkunde)

Vanaf 1 september 2019 treedt een **nieuwe regeling** voor het Vlaams opleidingsverlof in werking. Via het Vlaams opleidingsverlof hebben werknemers uit de private sector het recht om erkende opleidingen te volgen en daarvoor op het werk afwezig te zijn, met behoud van

loon. De werkgevers kunnen een forfaitaire vergoeding ontvangen voor de uren opgenomen Vlaams opleidingsverlof.

Het **Vlaams opleidingsverlof** komt in Vlaanderen in de plaats van het betaald educatief verlof. De bestaande regeling voor betaald educatief verlof dooft in Vlaanderen uit vanaf 1 september 2019. Enkel wie al vóór 1 september 2019 een opleiding aanvatte met betaald educatief verlof, kan deze nog afwerken met betaald educatief verlof (tot uiterlijk 31 december 2021).

De nieuwe regeling voor het Vlaams opleidingsverlof bevat **vormelijke en inhoudelijke criteria** waaraan een opleiding moet voldoen om in aanmerking te komen voor het Vlaams opleidingsverlof.

Overgang personeel HBO5 – SLO

(hogescholen, universiteiten, centra voor volwassenenonderwijs)

Op 1 september 2019 worden de HBO5-opleidingen van de centra voor volwassenenonderwijs (CVO) door de hogescholen opgenomen, worden de SLO aan de CVO stopgezet en de lerarenopleidingen aan de hogescholen en universiteiten verder uitgebouwd. In het kader van deze operatie gaan de **personeelsleden van de CVO** die aan de HBO5-opleidingen en SLO verbonden zijn, al dan niet automatisch, over naar de hogescholen of de universiteiten.

In de CVO verdwijnt het ambt van lector en van adjunct-directeur HBO/SLO en wordt een **nieuw ambt van stafmedewerker** ingevoerd.

In het kader van de transitie van HOB5 en de specifieke lerarenopleiding zal een centrumbestuur in het volwassenenonderwijs op 1 september 2019 aan een personeelslid dat vast benoemd is in het ambt van lector en dat aan een aantal specifieke voorwaarden voldoet, een **nieuwe affectatie of een mutatie** kunnen toekennen in het ambt van leraar secundair volwassenenonderwijs of in het nieuwe ambt van stafmedewerker.

ENKEL BASISONDERWIJS

Optrekken werkingsmiddelen in het kleuteronderwijs tot op het niveau van de werkingsmiddelen in het lager onderwijs

Het kleuteronderwijs en lager onderwijs kennen al lang een ongelijke financiering. Deze ongelijkheid wordt nu rechtgetrokken door het **gelijkschakelen van de werkingsmiddelen** van het kleuteronderwijs met die van het lager onderwijs. De Vlaamse Regering zal hieromtrent een regeling uitwerken.

Indexatie maximumfactuur basisonderwijs

Door toepassing van de gezondheidsindex van maart 2019 blijft de **scherpe maximumfactuur** voor het schooljaar 2019-2020 ongewijzigd voor het kleuteronderwijs. Voor het lager onderwijs **stijgt die met 5 euro**. Het geïndexeerde bedrag is dus **45 euro voor een kleuter en 90 euro voor een leerling lager onderwijs**. De **minder scherpe maximumfactuur** voor het schooljaar 2019-2020 stijgt door toepassing van de indexformule tot **440 euro** aan het einde van het lager onderwijs.

Extra genadejaar bij niet behalen rationalisatienormen

Er is een **extra genadejaar** ingevoerd voor scholen voor gewoon basisonderwijs die op een teldag voor de tweede opeenvolgende keer niet aan de rationalisatienormen voldoen.

Scholengemeenschappen

Op 1 september 2020 start een nieuwe zesjarige periode voor de scholengemeenschappen. **Voor 15 juni 2020 moet AGODI worden geïnformeerd over de samenstelling** van de scholengemeenschappen. Uiterlijk op diezelfde datum moet ook het personeel op de hoogte worden gebracht over de precieze samenstelling van de scholengemeenschap, ook als die stilzwijgend wordt verlengd.

Reductie van het aantal codes voor het registreren van afwezigheden door basisscholen

Vanaf 1 september 2019 wordt het aantal verschillende codes van afwezigheden sterk gereduceerd en **teruggebracht naar 5**:

- Gewettigde afwezigheden
  - Afwezigheden die van rechtswege gewettigd zijn:

- afwezigheid wegens ziekte (zowel met doktersattest als ziektebriefje geschreven door de ouder(s)): **code Z**
- gewettigde afwezigheden mits voorlegging van een verklaring van de ouders of een officieel document: **code R**
- afwezigheden ingevolge preventieve schorsing, tijdelijke en definitieve uitsluiting: **code R**
- Afwezigheden die een toestemming van de directie vereisen:
  - afwezigheden wegens persoonlijke omstandigheden: **code P**
  - afwezigheden voor maximaal 6 lestijden per week voor topsport, tennis, zwemmen en gymnastiek mits toestemming van de directie: **code P**
  - de afwezigheid van kinderen van binnenschippers, kermis- en circusexploitanten en -artiesten en woonwagenbewoners om de ouders te vergezellen tijdens hun verplaatsingen: **code P**
  - afwezigheden omwille van revalidatie tijdens de lestijden: **code P** in het gewoon onderwijs; **code H** in het buitengewoon onderwijs
- Problematische afwezigheden: **code B**

Geschorste en uitgesloten leerlingen in Discimus

Vanaf 1 september 2019 dient elke preventief geschorste, tijdelijk uitgesloten en definitief uitgesloten leerplichtige leerling in het lager onderwijs uitgewisseld te worden via Discimus.

Doorlichten aan de hand van doorlichtingseenheden

Nadat de onderwijsinspectie afgelopen schooljaar al per doorlichtingseenheid doorlichtte in het SO en DBSO, zal dit nu ook zo gebeuren in het basisonderwijs vanaf schooljaar 2019-2020. Een doorlichtingseenheid (DE) weerspiegelt de **reële structuur van de school** zoals zij zich naar ouders en leerlingen profileert. Deze kan grondig verschillen van de administratieve structuur zoals gekend bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten.

Een doorlichtingseenheid bestaat uit één of meerdere volledige lagere afdelingen en/of kleuterafdelingen van één of meerdere vestigingsplaatsen van eenzelfde schoolbestuur die één geheel vormen en waar één pedagogisch beleid wordt gevoerd. Een doorlichtingseenheid wordt altijd in zijn geheel doorgelicht en krijgt één doorlichtingsverslag.

Schooltoelage voor 5-jarige kleuters

Vanaf het schooljaar 2019-2020 is de minimale aanwezigheid om recht te hebben op een schooltoelage voor 5-jarige kleuters **250 halve dagen**.

ENKEL SECUNDAIR ONDERWIJS

Nieuwe eindtermen eerste graad

Vanaf 1 september 2019 worden – parallel met de modernisering van het secundair onderwijs – nieuwe eindtermen **leerjaar na leerjaar ingevoerd** in het voltijds gewoon secundair onderwijs en in opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs.

Eindtermen zijn **minimumdoelen** die het Vlaams Parlement noodzakelijk en bereikbaar acht voor een bepaalde leerlingenpopulatie. Met minimumdoelen wordt bedoeld: een minimum aan kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes, bestemd voor die leerlingenpopulatie. Elke school heeft de maatschappelijke opdracht om de eindtermen met betrekking tot kennis, inzicht, vaardigheden en bepaalde attitudes bij de leerlingen te bereiken.

De eindtermen zijn in functie van **zestien sleutelcompetenties** geformuleerd:

1. competenties op het vlak van lichamelijk, geestelijk en emotioneel bewustzijn en op het vlak van lichamelijke, geestelijke en emotionele gezondheid;
2. competenties in het Nederlands;
3. competenties in andere talen;
4. digitale competentie en mediawijsheid;
5. sociaal-relationale competenties;
6. competenties inzake wiskunde, exacte wetenschappen en technologie;
7. burgerschapscompetenties met inbegrip van competenties inzake samenleven
8. competenties met betrekking tot historisch bewustzijn;
9. competenties met betrekking tot ruimtelijk bewustzijn;
10. competenties inzake duurzaamheid;
11. economische en financiële competenties;
12. juridische competenties;
13. leercompetenties met inbegrip van onderzoekscompetenties, innovatiedenken, creativiteit, probleemoplossend en kritisch denken, systeemdenken, informatieverwerking en samenwerken;
14. zelfbewustzijn en zelfexpressie, zelfsturing en wendbaarheid;
15. ontwikkeling van initiatief, ambitie, ondernemingszin en loopbaancompetenties;
16. cultureel bewustzijn en culturele expressie.

In de **gemoderniseerde B-stroom** wordt vanaf 1 september 2019 met eindtermen gewerkt in plaats van met ontwikkelingsdoelen die na te streven zijn. Zo worden de verwachtingen ten aanzien van leerlingen in de B-stroom ook hoger dan vandaag het geval is.

Om te garanderen dat elke leerling op het einde van de eerste graad in staat is te participeren in de maatschappij wordt een **set eindtermen basisgeletterdheid** ingevoerd die elke individuele leerling moet bereiken op het einde van de eerste graad en die identiek is voor de A- en de B-stroom.

Specifiek voor Nederlands zijn ook **uitbreidingsdoelen Nederlands** vastgelegd, extra doelen bovenop de eindtermen (met een groter abstractieniveau of met een hogere moeilijkheidsgraad) die door een bepaalde leerlingenpopulatie kunnen worden bereikt.

Overzitten

In het voltijds gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs wordt vanaf het schooljaar 2020-2021 het overzitten na een A-of een B-oriënteringsattest aan **voorwaarden** gekoppeld.

Bij een **A-attest** kan worden overgezeten in een andere studierichting van hetzelfde leerjaar mits de ouders op eigen initiatief een niet-bindend advies van het CLB hebben ingewonnen over de opportuniteit van het overzitten.

Bij een **B-attest**, waar overzitten meer voorkomt, zal dat nog enkel kunnen nadat de delibererende klassenraad die clausuleert, een gunstig bindend advies heeft gegeven. Is dat het geval, dan zullen de ouders bijkomend en op eigen initiatief alsnog een niet-bindend advies van een CLB moeten vragen. Is het klassenraadadvies echter ongunstig, dan moet de leerling - ongeacht welke school - doorstromen naar het hoger leerjaar in een studierichting die niet is uitgesloten.

Een en ander betekent dat vanaf de deliberaties op het einde van het schooljaar 2019-2020 de **klassenraden een extra adviesbevoegdheid- en plicht** krijgen bij toekenning van B-attesten.

Doorlichtingen en de invoering van de nieuwe eindtermen in de eerste graad SO

Tijdens de doorlichting van de schooljaren 2019-2020 en 2020-2021 onderzoekt de onderwijsinspectie de onderwijsleerpraktijk (de klaspraktijk) in de eerste graad SO **niet op basis van de nieuwe eindtermen**.

Als er tijdens het schooljaar 2019-2020 vakken van de eerste graad in de doorlichtingsfocus staan, gebeurt de doorlichting **volgens het huidige doorlichtingsdesign én op basis van de 'oude' leerplannen**. Lesbezoeken in het kader van het onderzoek van de onderwijsleerpraktijk (de klaspraktijk) gebeuren dus enkel in het tweede jaar van de eerste graad omdat alleen daar de oude leerplannen gelden. Lesbezoeken in het eerste leerjaar van de eerste graad vinden dan ook alleen plaats om informatie te verzamelen over de kwaliteitsontwikkeling van de school, over een kwaliteitsgebied (bv. leerlingenbegeleiding) of over de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de school - niet in het kader van het onderzoek van de onderwijsleerpraktijk. Tijdens het schooljaar 2020-2021 plant de onderwijsinspectie in geen enkel leerjaar van de eerste graad lesbezoeken in het kader van het onderzoek van de onderwijsleerpraktijk (de klaspraktijk).

Bovenstaande afspraken kwamen tot stand na overleg met de onderwijsverstrekkers en de minister.

Reductie van het aantal codes voor het registreren van afwezigheden door secundaire scholen

Vanaf 1 september 2019 wordt het aantal verschillende codes van afwezigheden sterk gereduceerd en **teruggebracht naar 6**:

- Gewettigde afwezigheden
  - Afwezigheden die van rechtswege gewettigd zijn:
    - afwezigheid wegens ziekte (zowel met doktersattest als ziektebriefje geschreven door de ouder(s)): **code Z**
    - gewettigde afwezigheden mits voorlegging van een verklaring van de ouders of een officieel document: **code R**
    - afwezigheden ingevolge preventieve schorsing, tijdelijke en definitieve uitsluiting: **code R**
    - niet invulling werkplekleren niet door onwil: **code M**
  - Afwezigheden die een toestemming van de directie vereisen:
    - afwezigheden wegens persoonlijke omstandigheden: **code P**
    - afwezigheden voor maximaal 6 lestijden per week voor topsport, tennis, zwemmen en gymnastiek mits toestemming van de directie: **code P**
    - afwezigheden omwille van revalidatie tijdens de lestijden: **code P** in het gewoon onderwijs; **code H** in het buitengewoon onderwijs
- Problematische afwezigheden: **code B**

Geschorste en uitgesloten leerlingen in Discimus

Vanaf 1 september 2019 dient elke preventief geschorste, tijdelijk uitgesloten en definitief uitgesloten leerling in het secundair onderwijs uitgewisseld te worden via Discimus.

Opheffing medisch attest voedselveiligheid als toelatingsvoorwaarde voor leerlingen die in contact komen met voedingswaren

Op 1 augustus 2018 is het koninklijk besluit van 13 juli 2014 betreffende levensmiddelenhygiëne gewijzigd door het **schrappen van de vereiste van een medisch attest van de voedingsmiddeleninrichting**. Dit geldt ook voor onderwijsinstellingen waar het medisch attest via diverse regelgevingen onderdeel vormt van de toelatingsvoorwaarden tot opleidingen waarin leerlingen in aanraking komen met voedingswaren.

De **meldingsplicht** vastgesteld in de Europese verordening (EG) nr. 852/2004 is echter nog steeds van toepassing. De desbetreffende bepaling luidt als volgt: “Personen die lijden aan of

drager zijn van een ziekte die via voedsel kan worden overgedragen, of die bijvoorbeeld geïnfecteerde wonden, huidinfecties, huidandoeningen of diarree hebben, mogen geen levensmiddelen hanteren of, in welke hoedanigheid dan ook, ruimten betreden waar levensmiddelen worden gehanteerd, indien er kans bestaat op rechtstreekse of onrechtstreekse verontreiniging. Wanneer dergelijke personen in een levensmiddelenbedrijf werken, dienen zij hun ziekte of de symptomen en indien mogelijk de oorzaken ervan onmiddellijk kenbaar te maken aan de exploitant van het levensmiddelenbedrijf’.

Op aanraden van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) zal de **medische geschiktheidsverklaring voor leerlingen** in de desbetreffende regelgevingen (besluiten van de Vlaamse Regering) naar het volgend schooljaar toe worden **opgeheven**. Als alternatief wordt door het FAVV voorgesteld om de meldingsplicht van ouders ten aanzien van de school als een **“instructie in het huishoudelijk reglement van de school”** in te voeren. In onderwijsdecreet xxix wordt hieraan tegemoet gekomen, voor wat het secundair onderwijs betreft, door in het school- of centrumreglement een verplicht onderdeel rond levensmiddelenhygiëne toe te voegen. Voor een leerling die, naast praktijkonderwijs op school, ook een leerlingenstage loopt of voor een leerling in een duale opleiding of in het stelsel van leren en werken zal de school op haar beurt ook de stage- of werkgever op de hoogte brengen, zonder afbreuk te doen aan de verplichtingen die de leerling als (gelijkgestelde) werknemer overeenkomstig de Europese verordening zelf heeft ten aanzien van het levensmiddelenbedrijf. Het geheimhoudingsaspect in deze kwestie is ingebracht op advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Hertelling lerarenomkadering

Ook in het schooljaar 2019-2020 vindt een hertelling plaats van het aantal leerlingen in het eerste leerjaar A en/of B in het gewoon secundair onderwijs die tot een stijging of daling van het aantal uren-leraar kan leiden. Concreet wordt de **leerlingenpopulatie op 1 oktober 2019 vergeleken met die van 1 februari 2019** en dat op 3 niveaus: de school, de scholengemeenschap waartoe de school behoort en de zone(s) waarin die scholengemeenschap is gelegen. De minimale stijging of daling wordt zowel in absolute als in relatieve cijfers uitgedrukt.

Naast deze bestaande voorwaarden wordt een **extra voorwaarde** toegevoegd, nl. de stijging of daling van de globale populatie van de school: de effecten van een stijging in het eerste leerjaar A en/of B worden immers geneutraliseerd door een daling in het geheel van de overige leerjaren en omgekeerd. AGODI staat in voor deze hertelling en deelt, begin oktober 2019, het resultaat “meer of minder uren-leraar” aan de scholen in kwestie mee.

Bewaartermijn processen-verbaal en notulen

De beslissingen van een delibererende klassenraad over het al dan niet geslaagd zijn van leerlingen worden vastgelegd in een proces-verbaal in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs en van het beraadslagingsproces worden (in het gewoon secundair onderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 4) notulen gehouden. Om ook op langere termijn de geldigheid van uitgereikte studiebewijzen te kunnen natrekken, zijn voor die documenten bewaartermijnen van toepassing. Die bewaartermijnen worden vanaf het schooljaar 2019-2020 op **50 jaar gebracht voor processen-verbaal en op 5 jaar voor notulen**.

Programmatie van structuuronderdelen

De programmatie van structuuronderdelen in het gewoon secundair onderwijs per 1 september 2020 vergt bepaalde administratieve handelingen van schoolbesturen in de loop van het schooljaar 2019-2020. Nadat de programmatie in de scholengemeenschap, de schoolraad en het lokaal comité is besproken, moet het schoolbestuur bij AGODI naargelang van het geval hetzij een **aanvraag indienen uiterlijk 30 november 2019, hetzij een melding sturen uiterlijk 1 april 2020**. Deze data zijn vervaltermijnen, wat betekent dat bij overschrijding de programmatie onontvankelijk is. De aanvraag of melding gebeurt via gestandaardiseerde formulieren.

Concreet vergt de programmatie:

1) een melding als ze betrekking heeft op:

- het eerste leerjaar A of B;
- een basisoptie (niet-niche) van het tweede leerjaar A of B;
- het naamloos (zevende) leerjaar BSO.

2) een aanvraag als ze betrekking heeft op:

- een basisoptie (niche) van het tweede leerjaar A of B;
- een structuuronderdeel van de tweede of derde graad (inclusief 7e jaar) om zich als school te zetten naar of voor te bereiden op de modernisering en met verbintenis tot welbepaalde concordantie;
- een duaal structuuronderdeel;
- een structuuronderdeel derde graad (of 7 BSO) omwille van studiecontinuïteit.

Voor het structuuronderdeel "onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers" verandert niets: de programmatie kan gans het schooljaar door aan AGODI worden aangevraagd.

Regularisatie regelmatige leerling

In het voltijds gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs is er een **waaiër aan strikte toelatingsvoorwaarden voor leerlingen**. Het valt niet uit te sluiten dat een leerling door de school wordt toegelaten zonder dat aan de gestelde voorwaarden is voldaan. Bij de vaststelling hiervan betekende dat alsnog studieverandering in de loop van het schooljaar.

Vanaf het schooljaar 2019-2020 beschikt de **directie** evenwel over **regularisatiebevoegdheid**. Onder bepaalde voorwaarden kan, na advies van de klassenraad, de directeur beslissen tot regelmatigheid van de leerling met het oog op de studiebekrachtiging. In de betrokken school telt de leerling daarentegen niet mee voor financiering en normering. Deze uitzonderingsmaatregel mag niet leiden tot oneigenlijk gebruik: als dat het geval zou zijn, kan AGODI de regularisatiebevoegdheid van de directeur intrekken.

Bijdrageregeling – gespreide betaling

In het secundair onderwijs bepaalt een school-/centrumbestuur na overleg binnen de school-/centrumraad de **lijst van bijdragen die aan ouders en leerlingen worden gevraagd** en de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

De bijdrageregeling wordt via het school- of centrumreglement aan de ouders en leerlingen meegedeeld. Vanaf het schooljaar 2019-2020 **vermelden de bijdrageregeling en de schoolfacturen dat gespreide betaling mogelijk is en de contactpersoon** tot wie ouders en leerlingen zich kunnen richten wanneer ze een gespreide betaling wensen.

Toelatingsvoorwaarden voor het eerste leerjaar van de eerste graad

In uitvoering van de modernisering van het secundair onderwijs gelden vanaf 1 september 2019 **nieuwe toelatingsvoorwaarden** voor het eerste leerjaar van de eerste graad.

Een leerling die op het einde van het lager onderwijs het **getuigschrift basisonderwijs** heeft behaald, begint in het eerste leerjaar A. Initieel was het de bedoeling om aan leerlingen die geen getuigschrift basisonderwijs behalen op het einde van het lager onderwijs een getuigschrift bereikte doelen uit te reiken dat hen toegang zou verlenen tot het eerste leerjaar B. Deze beslissing werd echter herzien zonder de strikte koppeling tussen het getuigschrift basisonderwijs en de toegang tot het eerste leerjaar van de eerste graad los te laten.

Leerlingen met een getuigschrift basisonderwijs moeten vanaf 1 september 2019 naar het eerste leerjaar A. Leerlingen die het getuigschrift basisonderwijs niet behalen, starten in het eerste leerjaar van de B-stroom.

De regelgeving voorziet dat een leerling met een getuigschrift basisonderwijs vanuit het eerste leerjaar A tijdens het schooljaar en mits gunstige beslissing van de toelatingsklassenraad kan **overstappen** naar het eerste leerjaar B wanneer ondanks extra ondersteuning en remediëring – onder meer in het kader van de differentiatie-uren – het realiseren van de leerplandoelen voor de leerling in het gedrang komt.

Gemoderniseerde studiebekrachtiging eerste leerjaar eerste graad

In uitvoering van de modernisering van het secundair onderwijs geldt vanaf het schooljaar 2019-2020 een nieuwe studiebekrachtiging. Deze nieuwe studiebekrachtiging houdt in dat er **enkel een A-attest kan worden uitgereikt** en – in uitzonderlijke gevallen – een C-attest. Een B-attest kan niet meer worden uitgereikt in het eerste leerjaar van de eerste graad.

Het oriënteringsattest A kan ook **remediëring** in het tweede leerjaar A of het tweede leerjaar B opleggen (ongeacht de school van inschrijving) en/of de toegang tot een of meer basisopties of pakketten van de basisopties van het tweede leerjaar A of het tweede leerjaar B uitsluiten (ongeacht de school van inschrijving). De verplichte remediëring is zowel een recht als een plicht en geldt ook wanneer de leerling van school verandert. Dit laatste geldt ook voor de eventuele uitsluiting van een of meer basisopties of pakketten.

Het **oriënteringsattest C** kan vanaf volgend schooljaar alleen toegekend worden in uitzonderlijke gevallen. Het is de delibererende klassenraad die hierover beslist.

Scholengemeenschappen

Op 1 september 2020 start een nieuwe zesjarige periode voor de scholengemeenschappen. **Uiterlijk 31 maart 2020 moet AGODI worden geïnformeerd over de samenstelling** van de scholengemeenschappen. Uiterlijk op diezelfde datum moet ook het personeel op de hoogte worden gebracht over de precieze samenstelling van de scholengemeenschap, ook als die stilzwijgend wordt verlengd.

CLIL (content and language integrated learning)

CLIL staat voor secundair onderwijs waarvan een deel van de zaakvakken in het Frans, Engels of Duits wordt onderwezen. Voor het organiseren van CLIL moet de school een goedkeuring van het onderwijsdepartement hebben verkregen. Niet zelden wenst een school haar **CLIL aan te passen**, bijvoorbeeld een uitbreiding naar andere structuuronderdelen, vakken of talen.

Vanaf het schooljaar 2019-2020 is, vanaf een tweede aanpassing, geen aanvraag maar **enkel een melding aan het onderwijsdepartement voldoende**. Alle overige modaliteiten blijven onveranderd. Naast het gewoon secundair onderwijs wordt vanaf het schooljaar 2019-2020 CLIL ook mogelijk in opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs.

Duaal leren in gewoon en buitengewoon secundair onderwijs

Zowel voor het gewoon als voor het buitengewoon secundair onderwijs is duaal leren vanaf 1/9/2019 organiek mogelijk in opleidingen in de 2e en 3e graad met een arbeidsmarktgerichte of dubbele finaliteit. Voor het buitengewoon secundair kan duaal leren worden ingericht in de kwalificatie- en integratiefase van **opleidingsvorm 3 (OV3) en opleidingsvorm 4 (OV4)**.

Duaal leren is bedoeld voor leerlingen die voldaan hebben aan de voltijdse leerplicht en die klaar (of op zijn minst bereid) zijn om te **leren en te participeren op een werkplek**. Hierbij ligt de focus volledig op leren; zowel bij de aanbieder duaal leren als op de werkplek gaat de jongere nieuwe competenties aanleren in het kader van zijn opleidingsprogramma. De aanbieder duaal leren blijft steeds verantwoordelijk voor het opleidingstraject van de leerling en dient vanuit die rol ook goed op te volgen hoe de opleiding op de werkplek verloopt.

Een leerling moet van de klassenraad een **niet-bindend advies over zijn arbeidsrijpheid en -bereidheid** in het schooljaar voorafgaand aan een mogelijke instap in duaal leren krijgen. Aangezien er in opleidingsvorm 3 van BuSO niet met oriënteringsattesten gewerkt wordt, kan de klassenraad van de opleidingsfase een eigen document uitwerken om dit advies aan zijn leerlingen te formuleren.

In duaal leren van OV3 kunnen leerlingen **niet toegelaten** worden tot de integratiefase van de identieke duale opleiding en de integratiefase (of ABO) van de overeenstemmende niet-duale opleiding wanneer zij in het bezit zijn van één van de volgende studiebewijzen behaald in de kwalificatiefase van een duaal structuuronderdeel: getuigschrift van de opleiding, bewijs van beroepskwalificatie, bewijs van deelkwalificatie. Zij hebben immers de maximale studiebekrachtiging reeds behaald.

Wijzigingen in het buitengewoon secundair onderwijs

- Vanaf 1/9/2019 is er **geen rationalisatie- of programmatienorm meer volgens het aantal opleidingen in opleidingsvorm 3**. Vanaf dan moet de Vlaamse regering wel een programmatieprocedure met aanvraag goedkeuren, vooraleer je bijkomende opleidingen mag programmeren. Vanaf die datum is er ook **geen verplichte afbouw** van opleidingen meer, enkel nog vrijwillige afbouw. Startte je school voorafgaand aan 1/9/2019 al verplicht een afbouw, dan moet je die verderzetten, leerjaar na leerjaar, tot de opleiding volledig is afgebouwd.

- Vanaf 1/9/2019 is er in opleidingsvorm 3 een **programmatieprocedure** met een aanvraag die moet goedgekeurd worden door de Vlaamse regering, vooraleer bijkomende opleidingen mogen geprogrammeerd worden. Deze aanvraag moet 2 schooljaren voorafgaand aan de programmatie van de opleiding gebeuren.
Voor de programmatie van de gemoderniseerde opleidingen in de opleidingsfase die start per 1 september 2021 betekent dit dat de aanvragen ten laatste op 30 november 2019 moeten zijn ingediend (programmatis van niet gemoderniseerde opleidingen in de opleidingsfase zijn niet meer mogelijk). Op 30 november kan samen met de aanvraag voor de opleidingsfase ineens ook al de aanvraag voor de gemoderniseerde opleidingen van de kwalificatiefase en de integratiefasen gebeuren (voor de kwalificatiefase is na een goedkeuring de effectieve start van deze gemoderniseerde opleiding dan 1 september 2023 en voor de integratiefase 1 september 2025).
Een school kan ook opteren om apart de aanvraag voor de programmatie van de gemoderniseerde opleidingen van de opleidingsfase in te dienen ten laatste op 30 november 2019. Dan moet ook apart een aanvraag volgen voor de programmatis van gemoderniseerde opleidingen in de kwalificatiefase (en integratiefase) die starten per 1 september 2023 (en per 1 september 2025), wat betekent dat deze de aanvragen ten laatste op 30 november 2021 moeten gebeuren.
- **Gedeeltelijke lesbijwoning** in andere/eigen school van BuSO in andere/eigen administratieve groep gedurende een deel van een schooljaar wordt mogelijk onder bepaalde voorwaarden.
- Leerlingen die een getuigschrift behalen in opleidingsvorm 3 kunnen ook een **bijkomend getuigschrift in opleidingsvorm 3** behalen.

ENKEL HOGER ONDERWIJS

Educatieve graduaatsopleiding – bewijzen nuttige ervaring

Vanaf het academiejaar 2019-2020 start in Vlaanderen de nieuwe lerarenopleiding, de educatieve graduaatsopleiding die zich specifiek richt op toekomstige leraren praktische en technische vakken. Naast een gedegen pedagogische kennis is het voor deze leraren belangrijk dat ze ook zelf **ervaring op de arbeidsmarkt** opdeden. Deze competenties maken hun onderwijs een meerwaarde voor de leerlingen.

Voor deze lerarenopleiding wordt het bezitten van voldoende nuttige professionele ervaring dan ook een **toelatingsvoorwaarde**.

Hiermee wordt het **erkennen van nuttige ervaring** verplaatst van bij de intrede in het beroep naar **voor de start van de lerarenopleiding**. Hiervoor zijn twee redenen. Zo waren er vaak klachten van cursisten die de lerarenopleiding (SLO) aanvatten, om op basis van werkervaring, leraar te kunnen worden. Zij werden na het beëindigen van hun lerarenopleiding vaak geconfronteerd met het feit dat ze op basis van hun werkervaring geen of nauwelijks nuttige ervaring erkend krijgen en dan ook moeilijker een job (of geen job) in het onderwijs kunnen vinden. Een andere reden is dat het nieuwe decreet van vakdidactiek een verplicht onderdeel van elke lerarenopleiding maakt. Door de nuttige ervaring van kandidaat-leraren te onderzoeken en te erkennen voor de start is het voor lerarenopleidingen ook duidelijker naar welke vakken en in welke vakdidactiek(en) kandidaat leraren opgeleid dienen te worden.

Voor het erkennen van de nuttige ervaring voor de start van de educatieve graduaatsopleiding voor secundair onderwijs dient een **procedure** vastgelegd te worden. Er is gekozen om deze te laten uitwerken en lopen bij de hogescholen, die de educatieve graduaatsopleiding organiseren.

Kandidaat leraren moeten volgende **nuttige professionele ervaring** kunnen voorleggen:

- minimaal 5 jaar nuttige professionele ervaring in een bepaald onderwijsvak
- minimaal 3 jaar nuttige professionele ervaring in een bepaald onderwijsvak en een inhoudelijk diploma in datzelfde onderwijsvak (bv. secundair onderwijs, certificaat VDAB)

Voor deze doelgroep wordt de te ontwikkelen procedure losgekoppeld van de procedure voor het aanvragen van de geldelijke anciënniteit. Als deze leraren in dienst komen, dienen zij nog wel een aanvraag te doen voor de erkenning van hun geldelijke anciënniteit. Deze aanvraag gebeurt nog steeds bij AGODI.

Het diploma van de educatieve graduaatsopleiding geldt als bekwaamheidsbewijs.

Hoger beroepsonderwijs als volwaardig onderdeel van het hoger onderwijs

De opleidingen van het hoger beroepsonderwijs (de “HBO5-opleidingen”) worden vanaf academiejaar 2019-2020 ingebed in de hogescholen en er aangeboden als ‘graduaatsopleidingen’. Hierdoor worden de regelingen die gelden voor bachelor- en masteropleidingen zoveel als mogelijk ook geldig voor de graduaatsopleidingen. Dit betekent onder andere dat de studenten een **volwaardig studentenstatuut** genieten, met toegang tot studentenvoorzieningen en studietoelagen.

Wat de opleidingen specifiek maakt, is dat ze een **directe link** hebben **met een bepaald beroep** of een afgebakende cluster van beroepen. De opleidingen zijn gebaseerd op arbeidsmarktrelevante competenties en zijn daarin minder generiek dan de professionele bacheloropleidingen, die voorbereiden op een breder werkveld.

Als laagdrempelig niveau binnen het hoger onderwijs dragen de graduaatsopleidingen sterk bij tot een **leven lang leren** en zijn ook toegankelijk voor werkenden en werkzoekenden (hetzij als eerste stap binnen het hoger onderwijs, hetzij in functie van omscholing of specialisatie).

Verplichte, niet bindende toelatingsproef voor de bachelor in de diergeneeskunde

Sinds academiejaar 2018-2019 wordt de inschrijving voor bepaalde bacheloropleidingen afhankelijk gesteld van deelname aan een niet-bindende toelatingsproef. Dit is het geval voor volgende opleidingen:

- Educatieve bachelor in het kleuteronderwijs
- Educatieve bachelor in het lager onderwijs
- Educatieve bachelor in het secundair onderwijs
- Bachelor of Science in de ingenieurswetenschappen
- Bachelor of Science in de ingenieurswetenschappen: architectuur

Vanaf academiejaar 2019-2020 komt daar de **bachelor of Science in de diergeneeskunde** bij.

Via de niet-bindende toelatingsproeven leren de studiekezers de **eigen positie** kennen **ten opzichte van het verwachtingspatroon** van de opleiding. De proeven ondersteunen de studiekezer in de reflectie over de voorgenomen keuze en mogelijke remediëring bij vastgestelde tekorten.

De Vlaamse Regering legt de opleidingen waarvoor de inschrijving afhankelijk wordt gesteld van deelname aan een niet-bindende toelatingsproef vast in een besluit. Dit besluit wordt aangepast telkens een nieuwe niet-bindende toelatingsproef ontwikkeld en voldoende gevalideerd is.

Kwaliteitszorgstelsel in het hoger onderwijs

De noodzakelijke verankering in de Codex Hoger Onderwijs van de instellingsreview als basis in het kwaliteitszorgproces wordt aangegrepen om het gehele systeem van kwaliteitszorg en accreditatie te herbekijken en zo te komen tot een **allesomvattend en transparant kwaliteitszorgstelsel**. Zo wijzigt de manier waarop de Vlaamse universiteiten en hogescholen de kwaliteit van hun opleidingen moeten aantonen. Het nieuwe kwaliteitszorgstelsel is van toepassing op alle graduaatsopleidingen, bachelor- en masteropleidingen.

Twee uitgangspunten blijven daarbij ongewijzigd:

1. De instellingen blijven **autonoom verantwoordelijk** voor de kwaliteit van hun aanbod. Ze zien permanent en op eigen initiatief toe op de kwaliteit van hun onderwijsactiviteiten. Ze betrekken studenten, alumni en externe onafhankelijke deskundigen bij de processen van kwaliteitsbewaking. Ze voorzien in een regelmatige beoordeling van de kwaliteit van hun onderwijsactiviteiten.
2. De basis van de erkenning van de kwaliteit van het hoger onderwijs blijft de **accreditatie** van iedere erkende opleiding (graduaat, bachelor of master) door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie.

De **instellingsreview** zal voor hogescholen en universiteiten in de toekomst de basis worden van het gehele proces van verantwoording van de kwaliteit van opleidingen in het Vlaamse hoger onderwijs. De instellingsreview is een beoordeling in een vaste zesjarige cyclus door een externe commissie van de wijze waarop een hogeronderwijsinstelling onderwijsbeleid voert en aantoont dat ze dit onderwijsbeleid op een kwaliteitsvolle manier uitvoert, met inbegrip van de regie die de instelling opzet voor de borging van de kwaliteit van de opleidingen. De instelling toont aan dat ze onder eigen verantwoordelijkheid – via de regie – de kwaliteit van de eigen opleidingen borgt. Onder regie wordt begrepen: “het geheel van acties, processen, praktijken, procedures en instrumenten die de instelling in staat stelt de kwaliteit van de opleidingen te borgen.”

Opleidingsaccreditaties worden automatisch verlengd indien de NVAO een positief besluit instellingsreview uitspreekt. Bij een negatieve beoordeling op instellingsniveau vervalt de automatische **verlenging** en moeten opleidingen waarvan de accreditatie vervalt een procedure opleidingsaccreditatie doorlopen.

Nieuwe opleidingen moeten wel nog op opleidingsniveau een externe kwaliteitszorgprocedure doorlopen, zijnde een toets nieuwe opleiding voor de erkenning van de nieuwe opleiding en nadien een procedure voor de eerste accreditatie van de opleiding. Elke opleiding die niet in het hogeronderwijsregister is opgenomen wordt beschouwd als een nieuwe opleiding.

Alle **instellingen die erkende diploma's uitreiken en geen hogeschool of universiteit zijn**, verantwoorden de kwaliteit van hun opleidingen via externe beoordelingsprocedures op

opleidingsniveau, uitgevoerd door een evaluatieorgaan. De kwaliteit van de opleidingen wordt door middel van een procedure toets nieuwe opleiding voor nieuwe opleidingen en een procedure accreditatie voor bestaande opleidingen beoordeeld.

De **uniformiteit** van de kwaliteit van opleidingen in Vlaanderen wordt gegarandeerd door de kwaliteitskenmerken die voortaan de basis vormen voor alle systemen van accreditatie in Vlaanderen. Deze kwaliteitskenmerken zorgen voor de aansluiting van het kwaliteitszorgstelsel bij de Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG) en garanderen zo dat het nieuwe stelsel voldoet aan de Europese eisen.

Selectieve participatietoeslag voor studenten

Het Groeipakket voorziet voor iedereen die een studietoelage ontvangt een **extra jaarlijks bedrag van 50 euro**. De afdeling Studietoelagen betaalt deze toeslag meteen uit samen met de studietoelage.

Studiefinanciering voor graduaats- en lerarenopleidingen

Vanaf 2019-2020 kan **elke student** een studietoelage krijgen voor het behalen van een diploma voor:

- 2 bacheloropleidingen;
- 2 graduaatsopleidingen;
- 1 masteropleiding;
- 1 lerarenopleiding (waaronder een educatieve graduaatsopleiding, een educatieve bacheloropleiding of een educatieve masteropleiding).

En voor het voltooien van:

- 1 voorbereidingsprogramma;
- 1 schakelprogramma.

Grens van 27 studiepunten voor studenten met een ernstige ziekte valt weg

In het hoger onderwijs moet je ingeschreven zijn voor minstens 27 studiepunten om recht te hebben op een studietoelage. Een uitzondering hierop zijn studenten die in hun diplomajaar zitten. Vanaf 2019-2020 komt er een uitzondering bij: studenten met een ernstige ziekte die zich inschrijven voor minder dan 27 studiepunten, kunnen vanaf dan wel recht hebben op een **toelage**. Ze kunnen dit aantonen met een medisch attest van een arts. Dit attest is later terug te vinden op [onze website](#).

ENKEL VOLWASSENENONDERWIJS

Een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties (EVC)

Het EVC-decreet creëert een gemeenschappelijke kader voor het **beoordelen en certificeren van verworven competenties**. Mensen doen doorheen de uitoefening van hun job, via vrijwilligerswerk, hobby's of door zelfstudie allerlei ervaring, kennis en vaardigheden op. Zij krijgen de kans om deze verworven competenties te laten erkennen in een EVC-testcentrum zoals bijvoorbeeld de centra voor volwassenenonderwijs of de VDAB.

De EVC-testcentra baseren zich op **EVC-standaarden** zodat de beoordeling en certificering overall op dezelfde wijze verloopt. EVC-standaarden zijn ontwikkeld op basis van de beroepskwalificaties. Wie aantoonbaar over de competenties te beschikken, ontvangt van het EVC-testcentrum een bewijs van beroepskwalificatie, een bewijs van deelkwalificatie of een bewijs van competenties.

Kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gezamenlijk kwaliteitskader

De Vlaamse overheid streeft ernaar om zoveel mogelijk opleidingen en EVC-trajecten (binnen en buiten onderwijs) af te stemmen op de beroepskwalificaties om zo het opleidingslandschap in Vlaanderen transparanter te maken en levenslang leren te bevorderen. Ze verbindt er een **kwaliteitstoezicht** aan dat moet garanderen dat aanbieders op een kwalitatieve manier alle competenties uit een beroepskwalificatie realiseren doorheen de opleiding of evalueren binnen een EVC-traject. De basisprincipes voor dit kwaliteitstoezicht worden geregeld in het decreet betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader.

Deze nieuwe regelgeving maakt mogelijk dat er **ook buiten onderwijs erkende bewijzen van beroepskwalificatie** (en deelkwalificatie en competentie) worden uitgereikt. Elk beleidsdomein kan een kwaliteitstoezicht ontwikkelen volgens de vastgelegde principes en op basis van het gezamenlijk ontwikkelde kwaliteitskader.

Voor de centra voor volwassenenonderwijs betekent dit dat zij geconfronteerd kunnen worden met **vragen tot vrijstellingen op basis van kwalificatiebewijzen behaald buiten onderwijs**. Er is geregeld dat er automatische vrijstellingen gelden in het volwassenenonderwijs wanneer het kwaliteitstoezicht samen met de onderwijsinspectie ontwikkeld is. In een eerste fase bouwt enkel het beleidsdomein Werk en Sociale Economie een kwaliteitstoezicht uit. Zij kiezen ervoor om hun kwaliteitstoezicht onafhankelijk van de onderwijsinspectie uit te werken. Voorlopig zullen er dus nog geen kwalificatiebewijzen zijn die recht geven op een vrijstelling. Individuele vrijstellingen kunnen zoals bepaald in de bestaande wetgeving wel steeds toegekend worden door de centra voor volwassenenonderwijs.

Bekwaamheidsbewijzen

De wijzigingen in het besluit waarin de bekwaamheidsbewijzen voor het volwassenenonderwijs geregeld worden, kunnen samengebracht worden onder **4 thema's**:

- Naar aanleiding van de **overdracht van het hoger beroepsonderwijs/de specifieke lerarenopleiding naar het hoger onderwijs**, worden bekwaamheidsbewijzen en salarisschalen voor het nieuwe ambt van stafmedewerker gecreëerd, wordt in bijkomende salarisschalen voor het ambt van adjunct-directeur secundair volwassenenonderwijs voorzien en zijn overgangsmatregelen voor de directeurs en adjunct-directeurs van de centra met hoger beroepsonderwijs/ specifieke lerarenopleiding genomen.
- De nieuwe educatieve masters, educatieve bachelors en educatief graduaat die naar aanleiding van de **hervorming van de lerarenopleiding** ontwikkeld zijn, worden in het stelsel van de bekwaamheidsbewijzen als basisdiploma en als bewijs van pedagogische bekwaamheid opgenomen en waar relevant, als vereist bekwaamheidsbewijs.
- Er worden bekwaamheidsbewijzen en salarisschalen voorzien voor de **nieuwe opleidingen** die vanaf 1 september 2019 ingericht kunnen worden.
- Aan een hele resem opleidingen en modules worden **punctuele aanpassingen** bij de vereiste bekwaamheidsbewijzen doorgevoerd naar aanleiding van gemelde knelpunten.

ENKEL DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS

Samenvoegen van klasgroepen van verschillende vakken

Een academie kan **leerlingen van een domein over de vakken heen groeperen** in functie van de einddoelen die de leerlingen moeten bereiken. Zo kunnen bijvoorbeeld leerlingen van verschillende stijlgebonden danslabs af en toe samen les volgen of kunnen leerlingen van woordstudio (derde graad) en verteltheater-stemregie (vierde graad) één groep vormen. Vroeger kon dat enkel voor leerlingen van hetzelfde vak. Uiteraard houdt de academie rekening met de leeftijdsgebonden cognitieve en psychosociale ontwikkeling van kinderen, jongeren en volwassenen. De groepen mogen niet te groot zijn, zodat de leerkracht elke leerling voldoende kan begeleiden in zijn leerproces.

Actualisering van het opleidingsaanbod

In het **domein beeldende en audiovisuele kunsten** komen er twee nieuwe opties bij:

- de unieke optie graffiti/street art in de derde graad en in de vierde graad, studierichting beeldend kunstenaar;
- de optie ontwerpschetsen in de vierde graad, studierichting ontwerper.

In het **domein muziek** wordt de optie musical/muziektheater in de derde en vierde graad ontduubeld in:

- een optie musical;
- een optie opera/muziektheater.

Academies die nu onderwijsbevoegdheid hebben voor de optie musical/muziektheater, zullen automatisch onderwijsbevoegdheid hebben voor de optie musical. Als de opleiding inhoudelijk beter aansluit bij de optie opera/muziektheater, kan de academie dat **melden aan AGODI uiterlijk op 30 september 2019**. Ze heeft dan onderwijsbevoegdheid voor de optie opera/muziektheater, maar niet voor de optie musical.

Academies die in het schooljaar 2017-2018 het vak lyrische kunst organiseerden, hebben onderwijsbevoegdheid voor de optie opera/muziektheater.

Het instrumentenaanbod van de optie folk- en wereldmuziek wordt uitgebreid met **banjo**.

Leerlingen jonger dan 18 jaar kunnen starten met **‘stemvorming voor minderjarigen’** en vervolgens ‘zang’ volgen. Op die manier kunnen leerkrachten beter rekening houden met de stemmutatie van jongeren.

In de **optie jazz-pop-rock** en de optie experimentele muziek van de derde graad kunnen leerlingen het **vak dj-vaardigheden** als verplicht vak volgen. Er komt in de derde graad ook

een nieuw vak **muzikale en culturele vorming: dj**. Enkel academies met onderwijsbevoegdheid voor de optie dj in de vierde graad, kunnen de vakken dj-vaardigheden en MCV: dj aanbieden.

In de **kortlopende studierichtingen muziekcultuur en muziekgeschiedenis** kunnen academies naast de generieke opties muziekcultuur of muziekgeschiedenis voortaan ook een **stijlgebonden optie** organiseren: klassiek, oude muziek, jazz-pop-rock, folk- en wereldmuziek, musical, opera/muziektheater, experimentele muziek. Leerlingen kunnen daardoor een gerichtere keuze maken of achtereenvolgens verschillende muziekstijlen bestuderen. Leerlingen die vóór het nieuwe decreet al algemene muziekcultuur/luisterpraktijk of muziekgeschiedenis gevolgd hebben, kunnen herinstromen voor zo'n stijlgebonden invulling.

Muziekopleiding in twee graden volgen (schuinzitten)

Een leerling die alle basiscompetenties van de tweede graad verworven heeft, behalve de **instrumenttechnische** kan onder voorwaarden toch overgaan naar de derde graad. De directeur geeft toestemming op advies van de betrokken leerkrachten en de leerling blijft instrumentles volgen in de 2de graad. In de omkaderingsberekening telt de leerling mee volgens de omkaderingscoëfficiënt van de derde graad. De wegingsfactor 0,7 is van toepassing omdat de leerling is vrijgesteld van het instrumentvak in de derde graad. Dezelfde regeling is ook mogelijk voor de overgang van de derde naar de vierde graad.

Soepel uitbreiden van bestaande structuuronderdelen naar nieuwe vestigingsplaatsen en aanvraagprocedure bijzondere vestigingsplaatsen

Omwille van infrastructurele redenen kan een academie een volledig opgericht structuuronderdeel uitbreiden naar een andere vestigingsplaats. De academie **meldt de uitbreiding aan AGODI uiterlijk op 30 september**. De programmatienormen zijn niet van toepassing. De nieuwe vestigingsplaats telt onmiddellijk mee voor de rationalisatienorm van het structuuronderdeel, berekend als gemiddelde over alle vestigingsplaatsen. De leerlingen kunnen ook meteen terecht in alle leerjaren van het structuuronderdeel.

De **muziekinstrumenten orgel en beiaard** worden vaak georganiseerd in een kerkgebouw, belfort of een ander historisch gebouw waar het instrument niet verplaatst kan worden. Op die 'bijzondere vestigingsplaatsen' zijn geen programmatie- en rationalisatienormen van toepassing. Het concept wordt nu verruimd naar:

- vestigingsplaatsen met moeilijk verplaatsbare slagwerkinstrumenten die eigendom zijn van een socio-culturele vereniging, een school voor secundair onderwijs of van een School of Arts en waar enkel slagwerk wordt gegeven;
- een gevangenis of gesloten federaal centrum.

Daarnaast is er een procedure om vestigingsplaatsen die buiten deze scope vallen, toch als bijzondere vestigingsplaats te laten erkennen. Het schoolbestuur kan aantonen dat ofwel de infrastructuur die nodig is voor de lessen moeilijk te verplaatsen is, ofwel de leerlingen zelf zich moeilijk kunnen verplaatsen. Het schoolbestuur dient de **aanvraag uiterlijk op 30 september in via een aanvraagformulier bij AGODI.**

Musical, opera/muziektheater en experimentele muziek niet langer unieke opties

De leervraag naar musicalopleidingen leeft sterk in het DKO. Heel wat leerlingen zijn op zoek naar een opleiding waarin ze zang, dans en acteren kunnen combineren. De opleiding experimentele muziek speelt in op de vraag van jongeren om elektronische muziek te maken. Door de opties musical, opera/muziektheater en experimentele muziek niet langer als uniek te bestempelen, kunnen **meer dan vijf academies per provincie die opties organiseren.** Het schoolbestuur dient de aanvraag **uiterlijk op 1 maart in via een aanvraagformulier bij AGODI.**

Bekwaamheidsbewijzen en concordantie

Naar aanleiding van de hervorming van het deeltijds kunstonderwijs vorig schooljaar werden een aantal knelpunten rond de indeling van de bekwaamheidsbewijzen in vereiste en voldoende geachte gesignaleerd. De **bekwaamheidsbewijzen** zijn daarom **bij verschillende vakken aangepast.** Daarenboven zijn ook de nieuwe educatieve master met de bijbehorende vakdidactieken, en waar dit relevant is, de nieuwe educatieve bachelor en het educatief graduaat, als gevolg van de hervorming van de lerarenopleidingen in het stelsel van de bekwaamheidsbewijzen opgenomen. Ten slotte worden in het domein muziek nog een aantal nieuwe vakken gecreëerd waarvoor bekwaamheidsbewijzen en salarisschalen voorzien worden.

Aansluitend wordt voor deze nieuwe vakken in sommige gevallen voorzien in hetzij ambtshalve concordanties, hetzij individuele concordanties.

ENKEL CLB

Verlies van omkadering CLB bij het stopzetten van samenwerkingsafspraken met een school op initiatief van het CLB, vanuit de intentie om minder leerlingen te begeleiden met de gegarandeerde omkadering

Het Agentschap voor Onderwijsdiensten staat in voor de jaarlijkse berekening van de omkadering voor de centra voor leerlingenbegeleiding. Vanuit de nieuwe regels voor de berekening van de omkadering van de centra voor leerlingenbegeleiding kan een centrum voor leerlingenbegeleiding als vertrekpunt **geen omkadering verliezen** ten opzichte van de omkadering zoals toegekend in de omkaderingsperiode 2014-2017 (de gegarandeerde omkadering). De nieuwe omkadering wordt verder getoetst aan een groei- en dalingsmechanisme.

Om het mogelijke perverse effect bij de nieuwe omkaderingsregels te vermijden waarbij centra voor leerlingenbegeleiding **bewust de samenwerking met scholen zouden stopzetten** om minder leerlingen te begeleiden met hun gegarandeerde omkadering, wordt er alsnog een **verlies van CLB-omkadering voorzien van 10% per school** die het CLB intentioneel afstoot. Het agentschap beslist tot verlies van omkadering nadat de bemiddelingsprocedure tot samenwerken door de bemiddelingscommissie werd ingezet. De nieuwe maatregel geldt enkel voor die situaties waarbij een CLB de samenwerking met een school zou stopzetten, enkel en alleen met het doel om minder leerlingen te begeleiden met de gegarandeerde omkadering.

Verzet tegen de uitvoering van een systematisch contact door een (specifieke) CLB-medewerker door leerlingen huisonderwijs of hun ouders

Leerlingen huisonderwijs zijn verplicht om deel te nemen aan een systematisch contact georganiseerd door een CLB. Er kan ook gekozen worden voor een externe beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg die niet verbonden is aan een CLB zoals bijvoorbeeld een huisarts, kinderarts... en dit tegen de geldende consultatietarieven.

Leerlingen huisonderwijs of hun ouders die zich willen **verzetten** tegen de uitvoering van een systematisch contact door een (specifieke) CLB-medewerker dienen dit kenbaar te maken bij de directeur van het CLB waar het systematisch contact zal worden uitgevoerd.

Tijdelijke aanstelling op statutaire basis voor CLB-personeel met werkingsmiddelen van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Een CLB kan – net als in andere onderwijsniveaus – een personeelslid aanstellen via gebruik van haar werkingsbudget of van de Vlaamse ondersteuningspremie. Het personeelslid wordt op deze wijze aangesteld als statutair tijdelijk personeelslid binnen de contouren van de decreten rechtspositie. Een CLB-bestuur krijgt in het kader van haar taken en opdrachten echter ook vaak (**werkings-)budget of subsidies** toegekend via aanvullende projecten die veelal door het beleidsdomein Welzijn worden geïnitieerd en gesubsidieerd (bv. uitbreidingsbeleid jeugdhulp). De personeelsleden die in deze projecten tewerkgesteld zijn, zijn CLB-personeelsleden en vallen onder de CLB-regelgeving.

Momenteel dienen zij via een verlof wegens opdracht of een contractuele aanstelling aangesteld te worden. Deze toevoeging zorgt ervoor dat de aanwending van overheidssubsidies toegekend vanuit het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin op meer structurele wijze kan worden toegepast binnen de organisatie van een CLB door toe te laten dat ook bij de toekenning van subsidies vanuit voormeld beleidsdomein gebruik kan worden gemaakt van een **tijdelijke aanstelling op statutaire basis**.